

การปฏิบัติตนตามคำนิยามพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย
ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

นางสาวสุวิรัตน์ ไทยโพธิ์ศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN-974-568-794-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014534

14 11 11 70 5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย
ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

โดย นางสาวสุรีย์รัตน์ ไทโพธิ์ศรี

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรขอม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทตามบัณฑิต

..... ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์ทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรขอม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธนา อุทัยรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์)

THAI LANGUAGE TEACHER PRACTICE OF THE FIVE BASIC VALUES
AS PERCEIVED BY THEMSELVES, ADMINISTRATORS, AND STUDENTS
IN SECONDARY SCHOOLS, EDUCATIONAL REGION ONE

Miss. Sureerat Thaiposri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1988
ISBN-974-568-794-4

สุริย์รัตน์ ไทยไพธศรี : การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูภาษาไทย ความการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 (THAI LANGUAGE TEACHER PRACTICE OF THE FIVE BASIC VALUES AS PERCEIVED BY THEMSELVES, ADMINISTRATORS, AND STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS, EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สุจริต เพียรชอม, 131 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูภาษาไทย ความการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูภาษาไทย 226 คน ผู้บริหาร 104 คน และนักเรียน 387 คน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 มีการศึกษา 2530 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียนส่วนใหญ่ รับรู้ว่า ครูภาษาไทยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ทุกด้าน ส่วนการรับรู้ที่ ครูภาษาไทยไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มีเพียงครูภาษาไทยและนักเรียนส่วนน้อย ที่รับรู้ว่า ครูภาษาไทยไม่ปฏิบัติตาม
2. ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน รับรู้ว่า ครูภาษาไทยปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มากทุกด้าน ยกเว้นด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ที่ครูภาษาไทยรับรู้ว่า ครูภาษาไทยปฏิบัติตามมากที่สุด
3. ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน รับรู้การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูภาษาไทย ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
ภาควิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา2530.....

ลายมือชื่อผู้ผลิต NR
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1 2530

SUREERAT THAIPOSRI : THAI LANGUAGE TEACHER PRACTICE OF THE FIVE BASIC VALUES AS PERCEIVED BY THEMSELVES, ADMINISTRATORS, AND STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS, EDUCATIONAL REGION ONE. THESIS ADVISOR : PROFESSOR SUCHARIT PIENCHOB, Ph.D. 131 PP.

The purposes of this research were: 1) to investigate the practice of the five basic values of Thai language teachers as perceived by themselves, administrators and students. 2) to compare the practice of the five basic values of Thai language teachers as perceived by themselves, administrators and students.

Samples comprised of 226 teachers, 104 administrators and 387 students were randomly selected from secondary schools, educational region one, in academic year of 1987. A rating scale questionnaire used in this research was designed by the researcher. The findings were as follows:

1. The Thai language teachers, administrators and students perceived that Thai language teachers practiced the five basic values in every aspect. The minority Thai language teachers and students perceived that Thai language teachers did not practice the five basic values.

2. The Thai language teachers, administrators and students perceived that Thai language teachers practiced the five basic values at the high level in every aspect except the aspect of love of nation, religion and royalty was rated highest by Thai language teachers.

3. The perception of all five items of basic values of the three groups, namely Thai language teachers, administrators and students differed significantly at the level of .01.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ๒๕

กติกากิจกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์
ดร.สุจิต เทียบรอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และ
ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์โดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งและตระหนักในพระคุณของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์พรหม ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุวิธนา อุทัยรัตน์ อาจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ประเทือง ภูมิภัทราคม ที่กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจพิจารณาแบบสอบถาม
อาจารย์อำนาจ มั่นทน ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูอาจารย์ของโรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม และโรงเรียนที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง ขอขอบคุณ ที่ น้อง เพื่อน ทุกคนที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จ
เรียบร้อยตามแผนดำเนินงานที่กำหนดไว้ทุกประการ และขอขอบคุณแม่ศรีทิพย์ ที่ได้
ให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ เป็นจำนวนเงิน 3,300 บาท

คุณความดีอันสิ่งมีและจะเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบแก่คุณพ่อ - คุณแม่
ที่เป็นกำลังใจอันสำคัญ และสนับสนุนการศึกษาของลูกเสมอมา

สุวิทย์ ไทยโพธิ์ศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ข้อตกลงเบื้องต้น	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	12
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความสำคัญและความหมายของค่านิยม	14
ชนิดของค่านิยม	17
การเกิดค่านิยม	19
การปลูกฝังและส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยม	21
ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	39
วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	44
4	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5	91
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	91
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผล	100
ขอเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	115
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	116
ข. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	118
ค. แบบสอบถาม	121
ประวัติผู้เขียน	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียน ครูภาษาไทย ผู้บริหาร และนักเรียน ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 1 ..	40
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไป และได้รับกลับคืน โดยจำแนกตามจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 1	42
3	การยอมรับของการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการที่ ตนเอง ชัยนันทน์เพ็ชร และมีความรับผิดชอบ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	48
4	การยอมรับของการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการ ประหยัคและออม ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	49
5	การยอมรับของการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมี ระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของ ตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	51
6	การยอมรับของการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการ ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของ ตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	53
7	การยอมรับของการปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านความ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	55
8	คามัชฌิเลชคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมที่ของมัชฌิเลชคณิต การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการที่ตนเอง ชัยนันทน์เพ็ชร และมี ความรับผิดชอบต่อ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	คำมติเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยของมติเลขคณิต การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัดและออม ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	61
10	คำมติเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยของมติเลขคณิต การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ..	64
11	คำมติเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยของมติเลขคณิต การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ..	67
12	คำมติเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยของมติเลขคณิต การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	70
13	คำมติเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยของมติเลขคณิต การปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้าน ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	74
14	ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากแบบสอบถามการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานแต่ละด้าน ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ..	77
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ..	79
16	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคำมติเลขคณิตการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ด้านการพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ของครูภาษาไทย ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน ..	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของการปฏิบัติ ความค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัคและออม ของครูภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	81
18	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมเอชคณิตการปฏิบัติความ ค่านิยมพื้นฐาน ด้านการประหยัคและออม ของครูภาษาไทย ทมการ รับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	82
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของการปฏิบัติ ความค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ของ ครูภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	83
20	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมเอชคณิตการปฏิบัติความ ค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ของครู ภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	84
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของการปฏิบัติ ความค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติความคุณธรรมของศาสนา ของครู ภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	85
22	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมเอชคณิตการปฏิบัติความ ค่านิยมพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติความคุณธรรมของศาสนา ของครูภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	86
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของการปฏิบัติความ ค่านิยมพื้นฐาน ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของครูภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	87
24	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมเอชคณิตการปฏิบัติความ ค่านิยมพื้นฐาน ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ของครูภาษาไทย ทมการรับรู้อของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของการปฏิบัติตาม
 กำนันขั้นฐาน 5 ประการ โดยส่วนรวม ของครูภาษาไทย ทมการรับ
 ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน 89

26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคามชัฒนเลิศกษิตการปฏิบัติตาม
 กำนันขั้นฐาน 5 ประการ โดยส่วนรวม ของครูภาษาไทย ทมการ
 รับรุ้ของตนเอง ผู้บริหาร และนักเรียน 90

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมของบุคคล	15
2	แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมตามแนวคิดของ ฮาโรลด์ บี. บัฟฟอร์ด ..	20
3	แสดงกระบวนการเกิดค่านิยมตามแนวคิดของ เมธี วิสันธานนท์	21